

Actieplan Toegankelijkheid 2018/ 2019

Opdrachtgever W. Dogger
Opdrachtnemer J. van Doorne
Versie 2
Datum 25 september 2018

Datum 25 september 2018
Titel Actieplan Toegankelijkheid 2018/ 2019

Inhoud

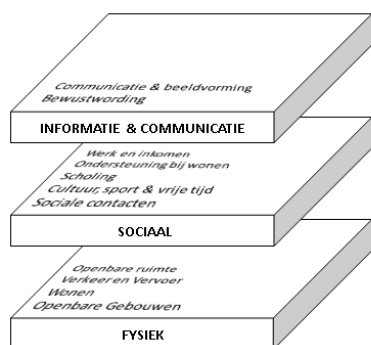
1	Actieplan Toegankelijkheid	3
2	Algemeen	3
2.1	Koplopergemeente	3
3	Fysiek	4
3.1	Openbare Gebouwen	4
3.1.1	Schouwen van gebouwen in gemeentelijk beheer	4
3.1.2	Toegankelijkheid stemlokalen	4
3.2	Wonen	5
3.2.1	Woningcorporaties checklist	5
3.2.2	T-Huis aangepaste woning/ informatiecentrum	5
3.3	Verkeer en Vervoer	6
3.3.1	Pilot Voetganger centraal	6
3.3.2	Fietssticker	6
3.3.3	Verkeerslichten	7
3.4	Openbare ruimte	7
3.4.1	Meldpunt Toegankelijke stad	7
3.4.2	Beeldmeetlat CROW	8
3.4.3	Verdiepingslag geleidenlijnen	8
3.4.4	Dementie en de openbare ruimte	8
3.4.5	Toegankelijke speeltuinen	9
3.4.6	Eurosleutel	9
3.4.7	Informatie voor (oudere) bezoekers binnenstad	9
4	Sociaal	10
4.1	Beleid	10
4.1.1	Lokale inclusie agenda	10
4.2	Cultuur, Sport & Vrije tijd	10
4.2.1	Zorgeloos Vechtdal	10
4.2.2	Wheelmap	11
5	Informatie en Communicatie	12
5.1	Bewustwording	12
5.1.1	Week van de Toegankelijkheid	12
5.1.2	Stadsexpedities	12
5.1.3	Vergunningen	13

1 Actieplan Toegankelijkheid

Op heel veel terreinen wordt op dit moment al gewerkt aan toegankelijkheid. Zo wordt toegankelijkheid zoveel mogelijk integraal meegenomen in reguliere werkzaamheden en lopende projecten. Deze werkzaamheden zijn in dit actieplan niet opgenomen.

In het kader van het VN Verdrag worden ook verschillende acties opgepakt die extra zijn op terreinen waar nu geen projecten zijn gepland. Dit actieplan beschrijft deze acties voor 2018 en 2019.

De acties sluiten wel zoveel mogelijk aan bij bestaande initiatieven en projecten (werk-met-werk maken) omdat er geen (structureel) budget beschikbaar is voor de aanpak van knelpunten. Zoals aangegeven in Plan van Aanpak ligt de nadruk nog altijd op acties in het Fysiek Domein, omdat hier de vrij snel concrete acties kunnen worden gerealiseerd.

Afbeelding 1: Pijlers waarbinnen toegankelijkheid een rol speelt

2 Algemeen

2.1 Koplopergemeente

De gemeente Zwolle is één van de 25 gemeentes die mee doet aan het koploper-programma van de VNG voor de implementatie van VN-verdrag voor mensen met een beperking. Het koploper programma is bedoeld om een extra impuls te geven aan al lopende initiatieven van gemeenten op het gebied van toegankelijkheid. Binnen dit koploperprogramma kan informatie gedeeld worden, kunnen we leren van goede voorbeelden en kunnen bestaande initiatieven groter gemaakt worden.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- De stadsergonoom is eerste aanspreekpunt voor het programma en coördineert eventuele acties. Deze uren zijn gedekt vanuit de structurele uren die hier voor beschikbaar zijn. De uren van overige medewerkers worden gedekt vanuit de lopende projecten waarmee zij deel nemen aan het koploperprogramma.

3 Fysiek

3.1 Openbare Gebouwen

3.1.1 Schouwen van gebouwen in gemeentelijk beheer

Als gemeente beheren we ongeveer 170 objecten. Een deel van de objecten zijn publieke gebouwen zoals als het stadskantoor en het stadhuis. Maar ook gebouwen zoals Hedon, de Spiegel of de commerciële ruimtes onder het stadskantoor zijn gemeentelijk vastgoed. In kader van het VN-verdrag moeten alle openbaar toegankelijke gebouwen ook echt toegankelijk zijn. Als gemeente hebben we een hierin een voorbeeldrol. Op dit moment hebben we geen helder beeld van hoe toegankelijk de door de gemeente Zwolle beheerde gebouwen zijn.

Dit betekent in de praktijk dat onder andere de scholen, wijkgebouwen, musea en de openbare invalidentoiletten moeten worden geschouwd en waar nodig worden aangepast. Samen met Toegankelijk Zwolle worden de gemeentelijke gebouwen geschouwd om te bepalen welke aanpassingen (met bijbehorende kosten) nodig zijn en met welke prioritering. Hiervoor is al een Plan van Aanpak opgesteld. Voor de uitvoering van de aanpassingen zijn echter ook (financiële) middelen nodig.

Financiën

Op dit moment is er nog geen zicht op de noodzakelijke aanpassingen en daarmee ook niet op de benodigde kosten. Waar mogelijk maken wij werk met werk in het kader van bijvoorbeeld regulier onderhoud. Samen met onder andere de afdeling Vastgoed, Beheer Gebouwen en externe huurders gaan we op zoek naar middelen om de benodigde aanpassingen te (kunnen) financieren.

Toelichting:

- Het schouwen van de gebouwen vindt plaats door belangenorganisatie Toegankelijk Zwolle. Ondersteuning van Toegankelijk Zwolle vindt plaats op basis van een subsidie aan Travers.
- Voor de uitvoering van aanpassingen zijn momenteel nog geen middelen beschikbaar. Dit wordt in overleg met de afdeling Vastgoed opgepakt.

3.1.2 Toegankelijkheid stemlokalen

Eind maart 2018 heeft de minister van BZK aangekondigd dat op 1 januari 2019 een wijziging van de Kieswet in werking treedt. Vanaf die datum worden de volgende twee onderdelen opgenomen:

- *“Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor dat alle in de gemeente aangewezen stemlokalen zodanig zijn gelegen en zo zijn ingericht en uitgerust dat kiezers met lichamelijke beperkingen zoveel mogelijk hun stem zelfstandig kunnen uitbrengen.*
- *Indien burgemeester en wethouders niet voldoen aan het tweede lid informeren zij de gemeenteraad over de reden hiervoor.”*

Datum 25 september 2018
Titel Actieplan Toegankelijkheid 2018/ 2019

Financiën

Op dit moment is er nog geen zicht op de noodzakelijke aanpassingen en daarmee ook niet op de benodigde kosten.

Toelichting:

- Op dit moment is onbekend wat deze Kieswetswijziging voor concrete consequenties heeft. De verwachting is dat een aantal van de huidige stemlokalen niet (voldoende) toegankelijk is voor kiezers met een lichamelijke beperking.
- Voor de uitvoering van aanpassingen zijn momenteel nog geen middelen beschikbaar.

3.2 Wonen

3.2.1 Woningcorporaties checklist

Voor veel aanpassingen aan woningen die nodig zijn voor mensen met een beperking, geldt dat ze vaak al zonder meerkosten vanaf het begin van het (bouw)project meegenomen kunnen worden. Dit gebeurt in de praktijk vaak niet, waardoor dure (WMO) aanpassingen achteraf nodig zijn. Toegankelijk Zwolle wil daarom een checklist opstellen die woningbouwcoöperaties kunnen gebruiken bij de woningbouwontwikkeling.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- De checklist wordt opgesteld door belangenorganisatie Toegankelijk Zwolle. Ondersteuning van Toegankelijk Zwolle vindt plaats op basis van een subsidie aan Travers.

3.2.2 T-Huis aangepaste woning/ informatiecentrum

Toegankelijk Zwolle werkt aan een initiatief om te komen tot een woning-/ informatiecentrum waar (informatie over) aanpassingsmogelijkheden en voorzieningen in kader van wonen bekeken en geprobeerd kunnen worden. Dit initiatief wordt meegenomen in het project Wonen en Zorg.

Financiën

(Vooralsnog) geen consequenties.

Toelichting:

- Het voorstel wordt opgesteld door belangenorganisatie Toegankelijk Zwolle. Ondersteuning van Toegankelijk Zwolle vindt plaats op basis van een subsidie aan Travers.
- Wanneer vanuit het project Wonen en Zorg het initiatief als kansrijk wordt bestempeld, zullen extra middelen nodig zijn voor de realisatie.

Datum 25 september 2018
Titel Actieplan Toegankelijkheid 2018/ 2019

3.3 Verkeer en Vervoer

3.3.1 Pilot Voetganger centraal

In samenwerking met VVN, Toegankelijk Zwolle en Windesheim, wordt in het kader van de mobiliteitsvisie een onderzoek voorbereid waarmee zowel de objectieve als subjectieve (verkeers-) veiligheid van voetgangers op specifieke (probleem)locaties kan worden bepaald. Daarbij is ook specifieke aandacht voor de voetganger met een beperking. Op basis van het onderzoek worden aanbevelingen gedaan voor zowel fysieke als sociale maatregelen om de verkeerssituatie te verbeteren. Met deze actie sluiten we aan op de Mobiliteitsvisie die momenteel wordt opgesteld.

Financiën

(Vooralsnog) geen consequenties.

Toelichting:

- De pilot is onderdeel van de Mobiliteitsvisie.
- Voor eventuele fysieke of sociale maatregelen om de verkeerssituatie te verbeteren zijn geen financiële middelen beschikbaar. Deels kunnen deze in reguliere werkzaamheden en/ of projecten meegenomen worden. Daar waar dit niet kan zijn extra middelen nodig.

3.3.2 Fietssticker

Geparkeerde fietsen in de binnenstad zorgen voor chaos, een verminderde uitstraling en belemmeren de toegankelijkheid van het gebied. Daarom geldt in een steeds groter deel van de binnenstad een fietsparkeerverbod. Voor sommige mensen is de afstand vanaf de fietsenstalling tot aan het winkelgebied echter een te grote afstand om te lopen. Voor deze mensen starten we met een pilot met een fietssticker. Deze sticker maakt (aan de handhaver) duidelijk dat de gebruiker een beperking heeft en daarom wel in het winkelgebied mag parkeren. Om misbruik van de sticker tegen te gaan wordt de sticker in eerste instantie alleen aangeboden aan mensen die in aanmerking komen voor of in het bezit zijn van een invalideparkeerkaart.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- De kosten voor de communicatie en drukken en versturen de sticker van worden gedekt vanuit de reserve parkeren.

Datum 25 september 2018
Titel Actieplan Toegankelijkheid 2018/ 2019

3.3.3 Verkeerslichten

Verkeerslichten zijn voor mensen met een beperking soms een groot obstakel. Voor blinden en slechtzienden is het feit dat rateltickers meestal niet meer aanstaan erg lastig. Mensen die gebruik maken van een scootmobiel kunnen lang niet altijd goed bij de knop. En voor ouderen of mensen in een rolstoel is de oversteektijd soms erg kort. Samen met Toegankelijk Zwolle gaan we kijken naar welke knelpunten er zijn rondom verkeerslichten en welke (innovatieve) oplossingen er voor zijn. Met deze actie sluiten we aan op de Mobiliteitsvisie.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- De uren komen deels ten laste van de structurele uren die beschikbaar zijn voor het onderhoud van verkeerslichten.
- Eventuele pilot worden meegenomen in het uitvoeringsprogramma van de Mobiliteitsvisie.

3.4 Openbare ruimte

3.4.1 Meldpunt Toegankelijke stad

Sinds twee jaar is het meldpunt voor toegankelijkheidsknelpunten actief. Een deel van het jaarlijks onderhoudsbudget van de gemeente Zwolle is bestemd voor het oplossen van knelpunten in de openbare ruimte. Een uitvoeringsteam gaat op basis van meldingen aan de slag om zo de stad toegankelijker te maken. Naast de meldingen via het meldpunt gaat ook Toegankelijk Zwolle actief aan de slag met het schouwen van routes.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- De kosten voor de uren van de medewerkers en de uitvoering worden gedekt vanuit project- en/ of onderhoudsbudgetten.

Datum 25 september 2018
Titel Actieplan Toegankelijkheid 2018/ 2019

3.4.2 Beeldmeetlat CROW

Vanuit Zwolle nemen we deel aan een landelijke werkgroep van het CROW voor het opstellen van beeldmeetlatten voor looproutes. Deze beeldmeetlatten geven concrete beoordelingscriteria waarmee looproutes beoordeelt kunnen worden op hun kwaliteit.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- De kosten voor de uren van de medewerker worden gedekt vanuit de reguliere adviesuren voor verkeer.

3.4.3 Verdiepingslag geleidenlijnen

Voor geleidenlijnen zijn sinds enkele jaren nieuwe landelijke richtlijnen. Bij het toepassen van deze geleidenlijnen in de praktijk blijkt dat dit regelmatig leidt tot onduidelijkheden, waardoor ook regelmatig aanpassingen nodig zijn. In overleg met de Toegankelijk Zwolle en de landelijke oogvereniging willen we de richtlijnen verder verdiepen.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- Dit wordt voornamelijk vanuit Toegankelijk Zwolle opgepakt. Als gemeente blijven we aangehaakt bij het proces en leveren we waar nodig/ mogelijk input

3.4.4 Dementie en de openbare ruimte

In opdracht van verschillende gemeentes, waaronder de gemeente Zwolle is door een extern onderzoeksbureau onderzocht wat er in de openbare ruimte gedaan kan worden voor mensen met dementie. De eerste resultaten van dit onderzoek zijn bekend. In de komende periode gaan de verschillende gemeentes de aanbevelingen toetsen door deze toe te passen op een pilot route. De uitkomsten van deze pilots worden vervolgens verwerkt in definitieve aanbevelingen. Deze aanbevelingen worden door de gemeente Zwolle overgenomen in de richtlijnen voor de inrichting van de openbare ruimte, zoals ze staan vermeld op de website <https://toegankelijkestad.zwolle.nl/>.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- De Zwolse pilot wordt in Holtenbroek (nabij Fermmate) uitgevoerd. De voorbereiding van de pilot vindt in 2018 plaats. De uitvoering in 2019.
- De kosten voor de uren van de Stadsergonoom zijn gedekt vanuit een meerjarig incidenteel budget dat voor de Stadsergonome beschikbaar is.
- Het verwerken van de aanbevelingen in de richtlijnen wordt bekostigd vanuit reguliere ureninzet.

Datum
Titel

25 september 2018
Actieplan Toegankelijkheid 2018/ 2019

3.4.5 Toegankelijke speeltuinen

Er wordt een scan uitgevoerd van de bestaande speelvoorzieningen in de stad om te kijken in welke mate kinderen met en zonder beperking samen kunnen spelen. We doen dat samen met de doelgroep. In 2018 wordt de centrale speelplek in park Weezenlanden aangepast om samen spelen van kinderen met en zonder beperking mogelijk te maken.

Financiën

(Vooralsnog) geen consequenties.

Toelichting:

- De kosten voor zowel het uitvoeren van de scan, als de uren van toegankelijke speeltuinen, worden gedekt vanuit het reguliere budget voor spelen.
- De kosten voor uitvoering van de overige aanpassingen zijn nog niet bekend.

3.4.6 Eurosleutel

In de stad hebben we een beperkt aantal openbare (invalide) toiletten, deze zijn te vinden bij de bewaakte fietsenstalling. De openingstijden van de toiletten zijn gekoppeld aan die van de fietsenstalling. Dit betekent dat de toiletten nu 's avonds en 's nachts niet beschikbaar zijn. Door de sloten op de toiletten te vervangen door eurosloten, kunnen mensen die in het bezit zijn van een Eurosleutel ook buiten openingstijden van de fietsen stalling gebruik maken van deze toiletten.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- De kosten voor het aanpassen van de sloten worden gedekt vanuit de reserve parkeren.

3.4.7 Informatie voor (oudere) bezoekers binnenstad

We gaan de informatievoorziening over de bereikbaarheid van de binnenstad voor senioren en minder validen verbeteren. Bijvoorbeeld: welke busroutes rijden er, waar zijn invaliden parkeerplekken, waar zijn openbare toiletten, etc. Met een goede informatievoorziening willen we aangeven dat de binnenstad (ook) voor senioren en minder validen goed bereikbaar en toegankelijk is.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- De kosten voor het aanpassen van de sloten worden gedekt vanuit de reserve parkeren.
- Dit betreft een actiepoint als gevolg van een brief die Driezorg eind januari 2017 aan de Raadsgriffie heeft gestuurd met als onderwerp 'parkeren in Zwolle'.

Datum 25 september 2018
Titel Actieplan Toegankelijkheid 2018/ 2019

4 Sociaal

4.1 Beleid

4.1.1 Lokale inclusie agenda

Een sociaal en inclusief beleid is één van de uitgangspunten voor de werkzaamheden binnen het sociaal domein. Vanuit deze doelstelling worden al veel verschillende acties gerealiseerd die allemaal als doel hebben de maatschappelijk participatie van Zwollenaren te vergroten. Daarnaast ligt de focus op het er voor zorgen dat het zorgsysteem ook op langere termijn financieel houdbaar blijft. Vanuit Toegankelijkheid worden dit jaar geen aanvullende acties opgenomen. Er vindt wel regelmatig afstemming plaats.

Financiën

Niet van toepassing

4.2 Cultuur, Sport & Vrije tijd

4.2.1 Zorgeloos Vechtdal

Zwolle neemt deel aan de toeristische samenwerking van de Vechtdalgemeenten. Zwolle heeft als grote gemeente daar aangejaagd dat productontwikkeling en marketing op een ander level moeten worden aangevlogen. Daartoe zijn een paar thema's gekozen, waarop het Vechtdal zich wil onderscheiden en vermarkten. Zorgtoerisme is daarbij een speerpunt. Zorg klinkt als medisch. Dat is het niet (alleen). Om te beginnen wil het Vechtdal de meest toegankelijke regio worden. Daartoe wordt nu gewerkt aan een aanpak en realisatie. Daarnaast wordt gewerkt aan het verbinden van verblijftoerisme met zorgaanbieders, zodat iedereen op vakantie kan. Door het aanjagen door gemeenten hebben zich al verscheidene ondernemers gemeld.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- De uitvoering van dit project ligt bij Vechtdal Marketing.

Datum 25 september 2018
Titel Actieplan Toegankelijkheid 2018/ 2019

4.2.2

Wheelmap

Toegankelijk Zwolle heeft het initiatief genomen om (de binnenstad van) Zwolle toe te (laten) voegen aan de app 'Wheelmap'. Wheelmap is een internationale app die de toegankelijkheid van gebouwen weergeeft voor mensen met een beperking. Deze app is gratis, internationaal en ervaringsdeskundigen kunnen zelf locaties toevoegen.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- Belangenorganisatie Toegankelijk Zwolle onderzoekt dit. Ondersteuning van Toegankelijk Zwolle vindt plaats op basis van een subsidie aan Travers.

Datum 25 september 2018
Titel Actieplan Toegankelijkheid 2018/ 2019

5 Informatie en Communicatie

De acties binnen het thema informatie en communicatie zijn met name ondersteunend aan andere acties. Communicatie rondom concrete punten versterkt het effect. De bewustwordingscampagnes worden vooral door Toegankelijke Zwolle geïnitieerd en uitgevoerd in nauw overleg met de gemeente.

5.1 Bewustwording

5.1.1 Week van de Toegankelijkheid

De Week van de Toegankelijkheid is een landelijke actie, waarbij aandacht wordt gevraagd voor toegankelijkheid. In Zwolle organiseert Toegankelijk Zwolle verschillende activiteiten rondom het thema toegankelijke recreatie. Hierbij wordt een inspiratiebijeenkomst georganiseerd en meerdere bewustwordingsactiviteiten.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- De week van de Toegankelijkheid vindt meestal plaats in de eerste week van oktober. Dit jaar is de week van 1 t/m 6 oktober. Voor 2019 is deze nog niet gepland.
- Belangenorganisatie Toegankelijk Zwolle heeft hier een belangrijk aandeel in.

5.1.2 Stadsexpedities

Een paar keer per jaar organiseert Toegankelijk Zwolle stadsexpedities waarbij ontwerpers, uitvoerders, beleidsmakers en andere geïnteresseerden kunnen ervaren hoe het is om in een rolstoel te zitten of met beperkt zicht door de stad te bewegen.

Financiën

Geen consequenties.

Toelichting:

- Vanuit de gemeente wordt deelgenomen aan deze expedities om te ervaren waar zich in de openbare ruimte knelpunten voordoen

Datum
Titel

25 september 2018
Actieplan Toegankelijkheid 2018/ 2019

5.1.3

Vergunningen

Bij terrasvergunningen wordt toegankelijkheid integraal meegenomen. Om ook bij horecaondernemers het begrip voor de regels te vergroten, gaat Toegankelijke Zwolle langs bij deze ondernemers om ze bewust te maken van waarom de regels er zijn.

Toegankelijkheid bij vergunningsaanvragen. Er kan veel bereikt worden door toegankelijkheid al vanaf het begin van het proces mee te nemen. In overleg met de afdeling Vergunningen gaan we kijken wat de mogelijkheden zijn om Toegankelijk Zwolle als adviseur al vanaf het begin aan te haken bij bouwaanvragen of evenementen die in onze stad plaats vinden. Om verdere bewustwording te creëren zal Toegankelijk Zwolle ook een Inspiratiebijeenkomst toegankelijke festivals en sportevenementen organiseren.

Financiën

Interne uren

Toelichting:

- Belangenorganisatie Toegankelijk Zwolle onderzoekt dit.